

Ecologische quickscan van sloopwerkzaamheden Klimpark Grunopark

A&W-rapport 24-120#2

in opdracht van

Ecologische quickscan van sloopwerkzaamheden Klimpark Grunopark

A&W-rapport 24-120#2

Foto Voorplaat

Te slopen bijgebouw van het klimpark, A&W

J.G. van Assen 2024

Ecologische quickscan van sloopwerkzaamheden Klimpark Grunopark. A&W-rapport 24-120#2

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever**Bureau Meerstad**

Zijkade 2

9613 CV Groningen

Uitvoerder**Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv**

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv. Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer

23-385#2

Projectleider**Status**

Definitief

Autorisatie**Paraaf****Datum**

10 april 2024

Kwaliteitscontrole**Paraaf**

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Aanpak en opzet	1
2	Plangebied en plannen	2
2.1	Het plangebied en de omgeving	2
2.2	De plannen	2
3	Gebiedsbescherming	4
3.1	Natura 2000-gebieden	4
3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
3.3	Overige vormen van gebiedsbescherming	5
4	Soortbescherming	6
4.1	Algemeen	6
4.2	Vissen	7
4.3	Amfibieën	7
4.4	Vogels	8
4.5	Vleermuizen	9
4.6	Overige zoogdiersoorten	11
5	Zorgplicht	13
5.1	Specifieke zorgplicht Natura 2000	13
5.2	Zorgplicht flora en fauna	13
6	Conclusie	14
6.1	Gebiedsbescherming	14
6.2	Soortbescherming	14
7	Literatuur	15

Foto's 1 t/m 3: Impressie van het plangebied (foto's A&W).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Door het ontbreken van een exploitant voor het klimpark is zorg ontstaan over de veiligheid in en om de klimconstructie. Vanwege het gebrek aan toezicht en de overdracht van de verantwoordelijkheid naar Bureau Meerstad is ervoor gekozen het klimpark met bijgebouw te verwijderen.

Voor het verwijderen van de constructie en het bijgebouw is in deze rapportage een quickscan uitgevoerd om te bepalen hoe deze ingreep zich verhoudt tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Omgevingswet (OW) en de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Bureau Meerstad heeft Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. (A&W) opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

1.2 Aanpak en opzet

In onderhavige rapportage zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en het ecologische onderzoek dat is uitgevoerd in 2022 (Terpstra, 2023). Daarnaast is er op 24 januari 2024 een veldbezoek in het plangebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kwetsbare soorten van de Rode Lijst en de kans op negatieve effecten hierop als gevolg van het voornemen.

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied en de directe omgeving beschreven. Tevens worden hier de beoogde werkzaamheden toegelicht. In hoofdstuk 3 en 4 zijn de natuurwaarden beschreven die zich in de (directe) omgeving van het plangebied bevinden en de mogelijke rol die het plangebied voor die natuurwaarden kan vervullen. Ook is het beoogde voornemen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving. Hoofdstuk 5 geeft een beschrijving van de specifieke zorgplicht, die tijdens de werkzaamheden in acht genomen dient te worden. De conclusies van de beoordeling zijn in hoofdstuk 6 kort op een rij gezet.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

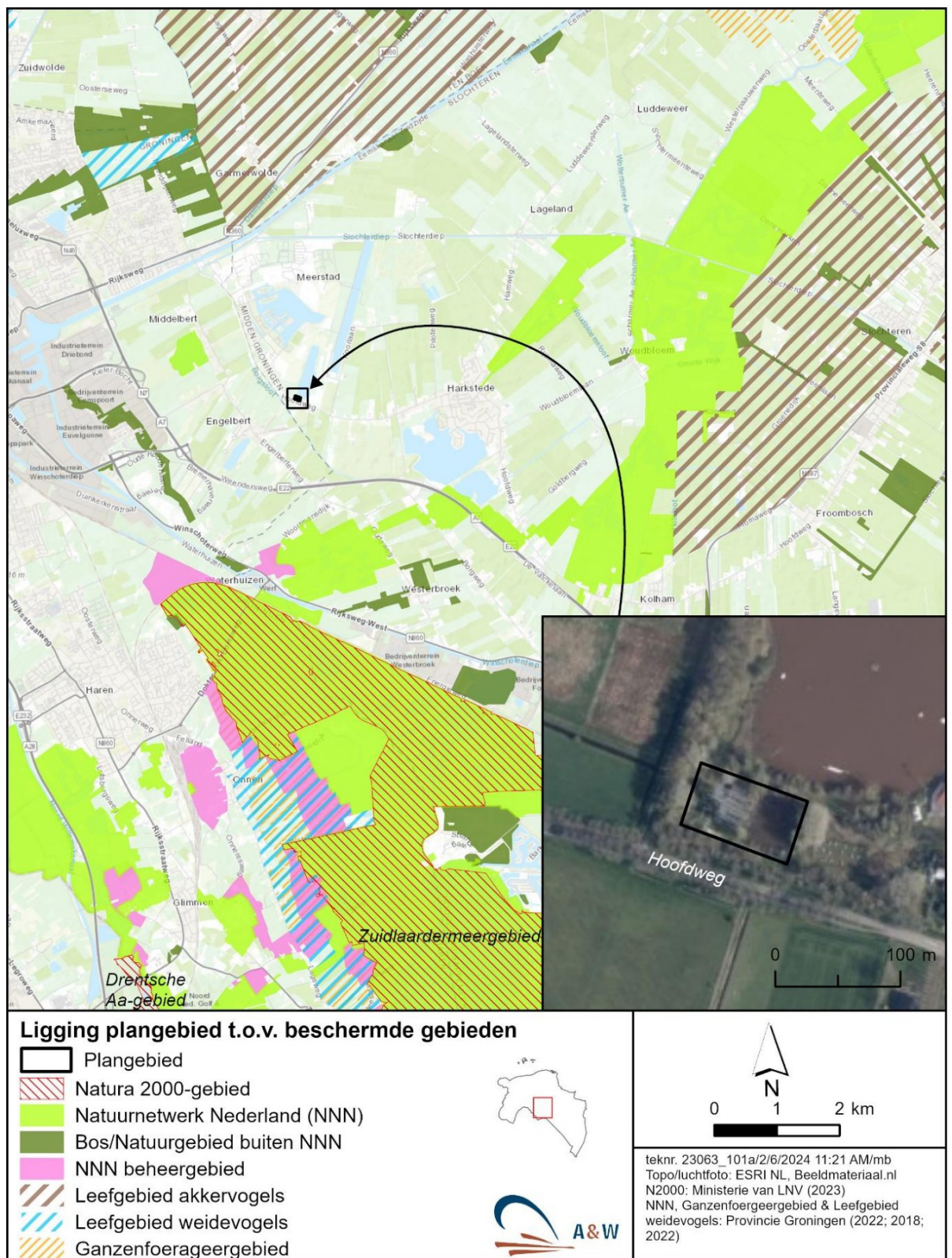
2 Plangebied en plannen

2.1 Het plangebied en de omgeving

Het plangebied is onderdeel van het Grunopark gelegen aan de Hoofdweg nabij Harkstede. De klimconstructie wordt omzoomd door bomen en struweel, de schansen lopen over in de Grunoplas. Deze zandwinplas, aan de noordzijde het klimpark, is in recreatief gebruik. Aan de oostzijde sluit het aan op een camping. De west- en zuidzijde bestaan uit voornamelijk intensieve en extensieve graslanden. Figuur 2.1 laat een detailkaart zien van de locatie.

2.2 De plannen

Het klimpark heeft geen exploitant meer en zal op termijn moeten verdwijnen voor een aan te leggen ontsluitingsweg voor De Wierden. Bureau Meerstad is voornemens om het bijgebouw en de klimconstructie tot tenminste het maaiveld te verwijderen. De werkzaamheden zullen naar verwachting overdag tussen 7:00 en 17:00 uur plaatsvinden in oktober 2024.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.

3 Gebiedsbescherming

In Nederland zijn de meeste beschermde natuurgebieden beschermd volgens de Ow (de Natura 2000-gebieden) of volgens regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

3.1 Natura 2000-gebieden

In deze quickscan heeft de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden de status van een Voortoets. Het gaat daarbij om de vraag of een project of plan (significant) negatieve effecten kan veroorzaken op de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Daarnaast is de specifieke zorgplicht Natura 2000 van belang; deze wordt in hoofdstuk 5 besproken.

Het plangebied ligt aan westkant van Harkstede (figuur 1-1). De drie dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn *Zuidlaardermeergebied*, *Drentsche Aa-gebied* en *Leekstermeergebied*. Deze natuurgebieden liggen op een afstand van respectievelijk circa 3, 9, en 8 kilometer van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstanden.

De bescherming van Natura 2000-gebied is gericht op de natuurwaarden waarvoor het natuurgebied is aangewezen. Hiervoor zijn zogenoemde instandhoudingsdoelen geformuleerd. Voor het *Zuidlaardermeergebied* en *Leekstermeergebied* (Vogelrichtlijngebied) zijn dat een aantal broedvogelsoorten en niet-broedende vogelsoorten. Het *Drentsche Aa-gebied* (Habitatrichtlijngebied) is aangewezen voor enkele habitattypen en -soorten.

Het plangebied biedt op geen enkele wijze geschikt leefgebied voor de aangewezen natuurwaarden van deze drie Natura 2000-gebieden. Er is daardoor geen relevante ecologische relatie tussen het plangebied en deze drie natuurgebieden.

Voor eventuele uitstralende effecten op Natura 2000-gebieden geldt dat ten aanzien van de meeste aspecten hier geen sprake van is door de grote afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden. Een mogelijke uitzondering hierop is een toename van stikstofdepositie door stikstofemissie in de uitvoeringsfase. Hieronder is de regelgeving omtrent stikstofdepositie beschreven.

Stikstofdepositie

Een toename van de stikstofdepositie kan schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen voor de bescherming van stikstofgevoelige habitattypen en soorten. Bij een toename van de depositie op dergelijke natuurwaarden, kan sprake zijn van een Natura 2000-activiteit en is een vergunning nodig. Een verandering van de stikstofdepositie door activiteiten of handelingen wordt vaak bepaald met behulp van een AERIUS berekening.

Bij de berekening van de toename in stikstofdepositie met behulp van AERIUS Calculator worden alleen effecten meegenomen die plaatsvinden binnen een straal van 25 kilometer rondom het plangebied. Er zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig binnen deze straal. Deze bevinden zich in Natura 2000-gebieden *Drentsche Aa-gebied* en *Norgerholt*. Om die reden is het nodig om voor de realisatie van de plannen de verwachte extra stikstofdepositie te bepalen met behulp van een AERIUS-berekening. Als uit de berekening blijkt dat er een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j optreedt op een stikstofgevoelig habitatype of leefgebied, zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde.

Conclusie

Om te bepalen of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (*Drentsche Aa-gebied* en *Norgerholt*) en er derhalve sprake is van een Natura 2000 activiteit, is een bepaling van de mogelijke toename in stikstofdepositie noodzakelijk. Om die reden is voor de aanlegfase een AERIUS-berekening nodig. Ten aanzien van overige aspecten is door uitvoering van de plannen geen (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te verwachten.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

De locatie waar de werkzaamheden worden toegepast is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (zie figuur 2.1). Ten westen en zuiden van het plangebied ligt NNN-gebied. NNN-gebieden zijn vastgesteld in de Omgevingsverordening provincie Groningen. De begrenzing van het NNN en regels ter bescherming hiervan heeft de provincie Groningen hierin vastgelegd.

Aangezien er geen NNN-gebied verloren gaat en na het uitvoeren van de werkzaamheden geen extra verstoring zal ontstaan, kunnen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van dit gebied worden uitgesloten. De beoogde werkzaamheden veroorzaken daardoor geen conflict met het beschermingsregime voor NNN-gebieden.

3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming

Provincie Groningen kent naast het NNN ook nog de volgende vormen van gebiedsbescherming: natuurgebied buiten NNN, leefgebied weidevogels, leefgebied akkervogels en ganzenfoerageergebied. Voor de ganzenfoerageergebieden geldt geen ruimtelijk beschermingsregime. A&W vindt het echter wel van belang om te bepalen of een ontwikkeling gevolgen kan hebben voor de functionaliteit van de opvanggebieden voor ganzen.

Figuur 2.1 laat zien dat in of in de directe omgeving van het plangebied geen gebieden liggen die zijn aangewezen als natuurgebied buiten NNN, leefgebied weidevogels, leefgebied akkervogels of ganzenfoerageergebied. Effecten op deze gebieden kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. De beoogde werkzaamheden veroorzaken daardoor geen conflict met de regelgeving ten aanzien van deze vormen van gebiedsbescherming.

4 Soortbescherming

Voor de bescherming van soorten is in de Omgevingswet (Ow) en de daaraan verbonden Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) een indeling gemaakt, waardoor drie beschermingscategorieën zijn ontstaan:

- soorten van de Europese Vogelrichtlijn;
- soorten van de Europese Habitatrichtlijn (en van het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels);
- andere soorten, met een bescherming op nationaal niveau. Per provincie is vastgesteld welke van die soorten wel, en welke niet onder een vrijstellingsregeling vallen. Die vrijstelling geldt alleen voor specifieke activiteiten die benoemd zijn in de relevante provinciale omgevingsverordening en kan bijvoorbeeld gelden voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is aangegeven voor welke schadelijke handelingen die betrekking hebben op de beschermde soorten van bovengenoemde categorieën sprake is van een vergunningplicht (resp. in art. 11.37 (vogels), 11.46 (habitatrichtlijnsoorten) en 11.54 (andere soorten)).

Voor alle inheemse planten- en diersoorten geldt daarnaast een algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) en voor een groot aantal soorten ook een specifieke zorgplicht (art. 11.26 Bal). Met de algemene en specifieke zorgplicht wordt beoogd negatieve gevolgen van activiteiten op inheemse plant- en diersoorten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen of te beperken. Een belangrijk onderdeel van de zorgplicht is het tijdig laten uitvoeren van een ecologische beoordeling, zoals een ecologische quickscan. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de (specifieke) zorgplicht.

4.1 Algemeen

Het plangebied is onderdeel van het grotere recreatiegebied Grunopark. Door de verschillende activiteiten in het gebied en de omgeving vindt er een bepaalde mate van verstoring plaats. Mede door de voedselrijke bodem wordt hier geen grote soortenrijkdom verwacht. Door deze omstandigheden kan op voorhand worden geconcludeerd dat binnen het plangebied geen wettelijk beschermde soorten voorkomen die tot de volgende soortgroepen behoren:

- planten
- ongewervelde diersoorten
- reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- Het plangebied biedt geen geschikte biotopen voor deze soorten.
- Uitstralende effecten van de beoogde werkzaamheden reiken niet dermate ver buiten het plangebied dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

Conclusie

De herinrichting van het plangebied leidt niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van planten, ongewervelden of reptielen.

4.2 Vissen

Vissoorten artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, NDFF) ligt het plangebied buiten het verspreidingsgebied van de vissoorten die beschermd zijn volgens artikel 11.46 van het Bal. Het plangebied is voor dergelijke soorten niet geschikt, aangezien deze soorten (Steur en Houting) zijn gebonden aan grote rivieren en grote binnenwateren. Deze soorten worden hier dan ook niet verwacht. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van deze vissoorten.

Vissoorten 11.54 Bal: niet-vrijgestelde soorten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het plangebied een vissoort van artikel 11.54 Bal kan voorkomen, die buiten de provinciale vrijstellingsregeling valt. Het betreft de Grote modderkuiper. Bij een inventarisatie van Grote modderkuiper in de omgeving van Meerstad, is deze echter niet aangetroffen (Terpstra, 2023). Tevens is de diepe zandwinplas ongeschikt voor deze soort, waardoor de beoogde werkzaamheden niet zullen leiden tot schadelijke handelingen ten aanzien van de Grote modderkuiper als bedoeld in artikel 11.54 van het Bal.

Conclusie vissen

De geplande werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van vissen.

4.3 Amfibieën

Amfibieënsoorten artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, NDFF) ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van amfibieënsoorten die beschermd zijn volgens artikel 11.46 van het Bal. Het gaat om de Poelkikker en de Heikikker.

In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beide soorten in het Grunopark en de wijde omgeving (Terpstra, 2023). Op de locatie van het klimpark zijn de soorten niet aangetroffen. De dichtbij zijnde waarneming van Heikikker bevindt zich aan de noordzijde van het Grunopark, buiten de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden. Poelkikker is in deze omgeving niet aangetroffen.

Amfibieënsoorten artikel 11.54 Bal: niet-vrijgestelde soorten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen amfibieënsoorten van artikel 3.10 voorkomen, die buiten de provinciale vrijstellingsregeling vallen. Het plangebied ligt buiten hun verspreidingsgebied en biedt voor deze soorten geen geschikt leefgebied. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van niet-vrijgestelde amfibieënsoorten als bedoeld in artikel 11.54 van het Bal.

Amfibieënsoorten artikel 11.54 Bal: vrijgestelde soorten

In de omgeving van het plangebied leeft een aantal algemeen voorkomende amfibieënsoorten, waarvoor binnen de provincie Groningen een vrijstellingsregeling geldt bij projecten voor

ruimtelijke ontwikkeling. Dit zijn de soorten Gewone pad, Bastaardkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander.

Voor deze soorten kan het plangebied voortplantingsgebied, foerageergebied en/of overwinteringsbiotoop bieden. Op grond van de vrijstelling leiden deze werkzaamheden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal. Wel moet worden voldaan aan de specifieke zorgplicht, zie hoofdstuk 5.

Conclusie amfibieën

De geplande werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van amfibieën.

4.4 Vogels

Alle in Nederland van nature voorkomende vogelsoorten zijn beschermd. Verstoring of aantasting van nestplaatsen en de directe omgeving daarvan is niet toegestaan zonder vergunning (art. 11.37 Bal). Voor de meeste soorten gaat het om de nestplaatsen die tijdens het broedseizoen in gebruik zijn. In de Ow en bijbehorende AMvB's is geen standaardperiode voor het broedseizoen opgenomen. De meeste Nederlandse vogelsoorten broeden in de piek van het broedseizoen, dus tussen half maart en half juli. Er zijn echter ook soorten die eerder starten en soorten die zelfs in september nog broeden. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Voor een aantal soorten geldt een jaarronde bescherming van de nestplaats.

Tijdens het veldbezoek bleek dat niet kan worden uitgesloten dat binnen en nabij het plangebied nestplaatsen van vogels voorkomen, bijvoorbeeld in bomen, struweel, oevers, ruigtes en graslanden. Het gaat dan om vogelsoorten zoals Merel, Roodborst en Fazant. De beoogde werkzaamheden kunnen dergelijke nestplaatsen verstoren of aantasten.

Vogels beschermd tijdens de broedperiode

Er zijn verschillende mogelijkheden om schadelijke handelingen ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Zo geldt ten aanzien van de meeste broedvogelsoorten dat de werkzaamheden niet mogen starten binnen het hierboven genoemde broedseizoen. Het is toegestaan om werkzaamheden reeds voor aanvang van het broedseizoen te starten, zodat broedpogingen in het werkgebied door die verstoring achterwege zullen blijven. Het is tevens toegestaan om vooraf aan de broedperiode potentiële nestlocaties ongeschikt te maken. Er dient te worden voorkomen dat er alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dat kan door het afdekken of verwijderen van potentiële broedplaatsen, zoals constructies, opgeslagen goederen, afvalhopen en steile zand- en grondwanden (broedplaatsen voor Oeverzwaluw). Mochten er toch vogels tot broeden komen die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord, dan moeten die werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen zijn de meeste nestplaatsen niet beschermd. Een aantal vogelsoorten maakt echter gedurende het gehele jaar gebruik van een nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan zijn daarom het gehele jaar beschermd.

Provincie Groningen heeft geen lijst opgenomen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Wel worden lijsten van andere provincies erkent als hulpmiddel om de essentie van het nest aan te kunnen tonen.

Binnen het plangebied zijn drie nesten aangetroffen van Boerenzwaluw in de klimconstructie. De nesten van deze soort worden als jaarrond beschermd beschouwd door de provincies Flevoland, Overijssel en Limburg. Nesten van de Boerenzwaluw worden weinig waargenomen in het Grunopark en de omgeving. Binnen het Grunopark bevinden zich, naast deze drie, nog vijf nesten in het naastgelegen paviljoen. De Boerenzwaluw komt in de ruime omgeving van het plangebied in grotere dichtheden voor. Tevens zijn er in de directe omgeving van het plangebied mogelijkheden voor nestbouw in de naastgelegen gebouwen. Vanwege deze twee redenen zijn er geen zwaarwegende argumenten om de drie nestplaatsen als jaarrond beschermd te beschouwen.

Tijdens het veldbezoek is een roestplaats van Kerkuil aangetroffen. De rustplaats bevindt zich onder het afdak van het bijgebouw. Het aantal braakballen onder en om de rustplaats indiceren dat deze plek al langere tijd in gebruik is. Gezien de locatie, vrij laag en zeer open, betreft dit geen nestlocatie, maar wel een rustplek. Dit soort rustplaatsen kunnen zowel binnen als buiten het broedseizoen worden gebruikt. Een Kerkuil heeft doorgaans meerdere van dit soort rustplaatsen in hun functionele leefgebied (BIJ12, 2017). Door de werkzaamheden zal deze rustplaats opzettelijk worden vernield. Dit leidt tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.37 lid b en d. Om het bijgebouw te kunnen slopen is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Figuur 4-1 De rustplaats met aanwezige Kerkuil (foto A&W).

Conclusie vogels

De beoogde werkzaamheden kunnen leiden tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 lid b en d, wanneer broedende vogels en hun nesten verstoord. Door de werkzaamheden verdwijnt de vaste rustplaats van de Kerkuil, dit leidt tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 lid b en d ten aanzien van jaarrond beschermde rustplaats van Kerkuil. Om deze reden is er een Omgevingsvergunning nodig ten aanzien van vast rustplaatsen van Kerkuil.

4.5 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingsgronden bij vergunningaanvragen dan bij de meeste andere

beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen hier in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in §4.6 behandeld.

Een aantal vleermuissoorten komt in de omgeving van het plangebied voor, zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis (NDFF). Het plangebied wordt door een aantal vleermuissoorten gebruikt. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied van belang, namelijk verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze indeling wordt ook gebruikt bij effectbeoordelingen.

Verblijfplaatsen

In zowel de zomerperiode als de baltsperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

Tijdens het veldbezoek zijn geen holtes aangetroffen in de klimconstructie of het bijgebouw die geschikt kunnen zijn voor vleermuisverblijven. Bij het vleermuisonderzoek van 2022 zijn wel verblijfplaatsen aangetroffen in de omliggende bomen. Het gaat daarbij om baltsverblijfplaatsen van Rosse vleermuis en Gewone dwergvleermuis (Terpstra, 2023). De bomen in de nabijheid worden niet aangetast door de beoogde werkzaamheden. Naast de aanwezige bomen zijn er geen geschikte plekken voor verblijfplaatsen aanwezig. Er is daarom geen sprake van directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebieden

Het plangebied en de ruime omgeving daarvan zijn met zekerheid in gebruik als foerageergebied voor (een deel van) de hierboven genoemde soorten. Voor met name de Gewone dwergvleermuis is het Grunopark als geheel een belangrijk foerageergebied. Het verwijderen van de klimconstructie en het bijgebouw zal hier geen afbreuk aan doen. De functionaliteit van verblijfplaatsen in de omgeving wordt om die reden niet aangetast.

Vliegroutes

Vleermuizen vliegen doorgaans langs onverlichte, lijnvormige landschapselementen en mijden open gebied. Zo kunnen (vaste) vliegroutes zijn ontstaan langs bosranden, bomenlanen, watergangen en gebouwen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende lijnvormige landschapselementen aanwezig, zoals de bomenlaan langs de Hoofdweg, slotenpatronen en de Borgsloot. De Borgsloot en de bomenlaan langs de Hoofdweg zijn bekende vliegroutes. De bomenrij langs de westkant van het Grunopark is aangemerkt als essentiële vliegroute (Terpstra, 2023).

De beoogde werkzaamheden zullen alleen overdag tussen 7:00 en 17:00 uur worden uitgevoerd, waardoor de aanwezige vliegroutes van vleermuizen niet worden verstoord. Bovendien blijven alternatieve vliegroutes in de omgeving beschikbaar. Om deze redenen zullen de beoogde werkzaamheden geen noemenswaardig effect hebben op eventueel aanwezige vliegroutes. Negatieve effecten op de functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ten aanzien van vliegroutes niet aan de orde.

Conclusie vleermuizen

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de beoogde werkzaamheden niet leiden tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 Bal ten aanzien van vleermuizen.

4.6 Overige zoogdiersoorten

Zoogdiersoorten artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (NDFF, verspreidingsatlas) ligt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van de Otter.

De Otter komt voor in oeverzones van allerlei soorten wateren. Voorwaarde voor de aanwezigheid is dat er voldoende rust en dekking is. Vaste verblijfplaatsen worden niet in en rond het plangebied verwacht, omdat de omgeving daarvoor niet geschikt is. Wel kan in de nabijheid van het plangebied door de Otter worden gevoerageerd. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatieven voorhanden zijn. Omdat de Otter een ruim territorium heeft en grote afstanden aflegt tijdens foerageren, is de kans op verstoring van de soort door de werkzaamheden in het plangebied erg klein. Er zal daarom geen schadelijke handeling in het kader van 11.46 Bal optreden ten aanzien van de Otter.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (niet-vrijgestelde soorten)

In en nabij het plangebied zijn waarnemingen bekend van de Steenmarter, Bunzing, Eekhoorn, Haas, Hermelijn en Waterspitsmuis (NDFF, Verspreidingsatlas).

Er zijn potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig in de omgeving van het plangebied, het plangebied zelf is niet geschikt voor verblijfplaatsen van Steenmarter. Mogelijk gebruikt de Steenmarter het plangebied ook als foerageergebied. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied omdat in de omgeving voldoende (geschikter) foerageergebied voorhanden is, zoals de bebouwing en cultuurlandschappen in de omgeving. Het plangebied is slechts een klein onderdeel van het gehele leefgebied, en wordt tevens met de sloop van het klimpark niet permanent aangetast.

De Eekhoorn komt voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Hoewel dergelijk habitat aanwezig is in het plangebied, zijn tijdens eerder onderzoek in 2022 geen eekhoorns aangetroffen (Terpstra, 2023). Tevens worden de aanwezige bomen en struiken niet door de werkzaamheden aangetast.

Het leefgebied van de Haas omvat kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden, open bos, heide en kwelders. Hazen maken legers in bosranden, windkeringen, ruigtezomen, onder heggen en in hoog gras. Eerder onderzoek naar de aanwezigheid van Haas in de wijde omgeving wijst uit dat de Haas vrijwel niet aanwezig is in het Grunopark. Ook is het aangrenzende gebied De Wierden niet aangemerkt als belangrijk gebied voor de soort.

De Haas kan het plangebied en de omgeving gebruiken als foerageergebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er voldoende alternatieven in de omgeving voorhanden zijn.

De Bunzing en Hermelijn komen voor in gebieden met voldoende dekking in de vorm van struweel, houtwallen, bosschages en ruigtes. Er zijn geen potentiële verblijfplaatsen van de soorten aangetroffen in het plangebied. Mogelijk zijn er wel verblijfplaatsen aanwezig in de struiken grenzend aan het plangebied. Omdat de werkzaamheden de bomen en struiken niet aantasten, zullen er geen verblijfplaatsen verloren gaan. De soorten kunnen ook foerageren in het plangebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatieven voorhanden zijn. Er is daarom geen sprake van schadelijke handelingen.

De Waterspitsmuis is gebonden aan natuurlijke oevers. De kans dat de Waterspitsmuis zich in de ruigtes en graslanden begeeft is zeer klein. In de huidige staat is het werkgebied weinig

geschikt voor deze soort. De slootoevers zijn slecht zeer matig geschikt, door het steile talud en de begroeiing met Riet. Tevens worden de bestaande oevers niet aangetast. De meest geschikte gebieden in de directe omgeving van het plangebied zijn in 2022 onderzocht op aanwezig van de soort. De Waterspitsmuis is tijdens dit onderzoek niet aangetroffen.

Aangezien de werkzaamheden de meest belangrijke elementen voor zoogdieren ongemoeid laat, worden er geen negatieve effecten verwacht op mogelijk aanwezige marters, hazen, eekhoorns en waterspitsmuizen.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (vrijgestelde soorten)

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals Egel, Ree, Vos en verschillende (spits)muizensoorten.

Voor deze soorten kan het plangebied foerageergebied en/of overwinteringsbiotoop bieden dat door de beoogde werkzaamheden kan worden aangetast. Op grond van de provinciale vrijstelling veroorzaken de beoogde werkzaamheden geen schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal. Er zijn echter ten aanzien van deze soorten maatregelen nodig in het kader van de zorgplicht (Hoofdstuk 5).

Conclusie zoogdiersoorten

De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 en 11.54 Bal ten aanzien van zoogdieren (exclusief vleermuizen), mits wordt voldaan aan de (specifiek) zorgplicht (hoofdstuk 5).

5 Zorgplicht

5.1 Specifieke zorgplicht Natura 2000

De specifieke zorgplicht Natura 2000 heeft betrekking op activiteiten in of in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied. In dit geval vindt de activiteit op grotere afstand plaats, waardoor het niet nodig is de specifieke zorgplicht nader uit te werken. Uit de Voortoets is gebleken dat er met zekerheid geen significante effecten optreden op de instandhoudingsdoelen.

5.2 Zorgplicht flora en fauna

De specifieke zorgplicht heeft betrekking op (art. 11.27 Bal):

- Van nature in Nederland in het wild levende vogels (bijlage I vogelrichtlijn), en geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX van het Bal of in de rode lijsten; en
- Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Om te bepalen of deze soorten aanwezig zijn in of nabij het plangebied, is gebruik gemaakt van bestaande gegevens ten aanzien van de verspreiding van soorten (NDFF, verspreidingsatlas.nl) en is een inschatting gemaakt van de potentiële aanwezigheid op basis van de kenmerken van het plangebied. Hieronder wordt per soortgroep besproken welke soorten aanwezig zijn of kunnen zijn en hoe hiermee rekening kan worden gehouden in het kader van de algemene en specifieke zorgplicht.

Gezien de regelmatige verstoring en voedselrijke aard van het plangebied worden er geen Rode Lijst-soorten verwacht van paddenstoelen, korstmossen, mossen en vaatplanten. Om dezelfde reden worden er geen permanente leefgebieden van bedreigde dagvlinders of bijen verwacht.

Meerdere soort(groepen) zijn gebonden aan water. Aangezien bestaande wateren niet worden aangetast, wordt de specifieke zorgplicht voor deze groepen automatisch geborgd. Het gaat om haften, kokerjuffers, libellen, zoetwaterweekdieren, platwormen, steenvliegen en vissen.

Voor een aantal soortgroepen is de specifieke zorgplicht wel van belang. Het gaat om amfibieën en zoogdieren. Zoals staat omschreven in de besprekingen van de soortgroepen in hoofdstuk 4, wordt potentieel leefgebied voor deze soortgroepen niet permanent negatief aangetast. Het werken buiten de broedperiode valt samen met de rustperiode van de meeste amfibieënsoorten.

De volgende maatregelen moeten worden toegepast om aan de zorgplicht te voldoen:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;
- Beperkt zo veel mogelijk de omvang van het werkgebied. Vermijd invloed op de omliggende oevers en houtwallen.

6 Conclusie

Samenvattend en op basis van de voorgaande hoofdstukken heeft deze ecologische beoordeling geleid tot onderstaande conclusies.

6.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Om te bepalen of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en er derhalve sprake is van een Natura 2000 activiteit, is een bepaling van de mogelijke toename in stikstofdepositie noodzakelijk. Om die reden is voor de aanlegfase een AERIUS-berekening nodig. Ten aanzien van overige aspecten is door uitvoering van de plannen geen (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te verwachten.

Overige vormen van gebiedsbescherming

De beoogde werkzaamheden veroorzaken geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN), Leefgebied akkervogels, Leefgebied weidevogels of Ganzenfoerageergebied.

6.2 Soortbescherming

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Door de beoogde werkzaamheden verdwijnt een vaste rustplaats van Kerkuil, dit leidt tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 van het Bal. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een vergunning te worden aangevraagd en verkregen.

Overige beschermde soorten

De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.37, art. 11.46 en art. 11.54 van het Bal ten aanzien van de overige beschermde soorten, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord.

(Specifieke) zorgplicht

Om rekening te houden met algemeen voorkomende soorten uit de groepen amfibieën en zoogdieren in het kader van de (specifieke) zorgplicht moeten de volgende maatregelen in acht worden genomen:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;
- Beperkt zo veel mogelijk de omvang van het werkgebied. Vermijd invloed op de omliggende oevers en houtwallen.

7 Literatuur

BIJ12 2017. Kennisdocument Kerkuil Tyto alba. Versie 1.0 juli 2017.

Terpstra M. 2024 Ecologische scan Hoofdweg 190A. Potenties voor Heikikker en Poelkikker.
A&W-rapport 23-339. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Websites

- Nationale Databank Flora en Fauna : <https://ndff-ecogrid.nl/>
- Natura2000.nl
- NDFF Verspreidingsatlas
- RAVON
- Waarnemingen.nl
- zoogdiervereniging.nl
- Vlinderstichting.nl

Adres

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
info@altwym.nl

www.altwym.nl

Adres Amsterdam

Gebouw Matrix II,
Science Park 400/K1.05
1098 XH Amsterdam